

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

SCIENCE IN; Přírodovědecká fakulta UK

Praha/Sofie, 18. 4. 2018

Tisková zpráva

Česko rozjíždí mezinárodní projekt na zlepšování kvality ovzduší během topné sezony

Ve dnech 10. - 13. dubna 2018 proběhlo v bulharské Sofii zahajovací setkání projektu *CONSPIRO – Breathing Together for Better Air Quality*. Odborníci ze 14 evropských zemí spojí síly při řešení jednoho z nejzávažnějších problémů životního prostředí, a to znečištění ovzduší malých sídel v důsledku nekvalitního spalování tuhých paliv při vytápění domácností. Česko, jehož se tato problematika obzvláště dotýká, bude záměr koordinovat, a zároveň připraví metodiky měření a otestuje různé formy komunikace s občany a politiky. Projekt řídí společnost SCIENCE IN a Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy ve spolupráci s řadou dalších institucí včetně Ministerstva životního prostředí ČR.

Že se na vesnicích a v menších městech nedá za topné sezony dýchat, to se u nás obecně ví, málokdo si ale uvědomuje reálnou míru znečištění a zejména důsledky škodlivin na lidské zdraví.

Pilotní měření prováděná během uplynulé zimy ukázala alarmující výsledky. „*Koncentrace aerosolových částic menších než 10 μ m (tzv PM₁₀) překračují v mnoha obcích pětinasobně smogovou situaci, v místech přímo dotčených kouřem z nekvalitního topeniště jsou limity běžně překračovány až čtyřicetkrát. Simultánní měření venkovních a interiérových koncentrací pak prokázala, že ani zavřená plastová okna člověka před škodlivinami neuchrání. Kolem 60% venkovního znečištění se s jistým zpožděním dovnitř budovy dostane*“, říká **Jan Hovorka**, vedoucí Laboratoře pro studium kvality ovzduší Ústavu pro životní prostředí PřF UK.

Zde je nutno podotknout, že za den prodýchá člověk v průměru 20 kg (!) vzduchu, přičemž tkáň plic je k absorbování škodlivin a jejich předávání do krevního řečiště ve srovnání například s trávicím traktem velmi náchylná. Dlouhodobé vystavení exhalacím z tuhých paliv má pak důsledky nejenom ve známé podobě průduškového astmatu nebo alergií, ale vede i k rakovině či např. fyziologickým poruchám plodu v raných fázích těhotenství.

Odborníci zabývající se kvalitou ovzduší jsou si problémů s domácími topeništi velmi dobře vědomi, stále však o aktuální situaci chybí dostatek relevantních dat. Stanice oficiální sítě monitorovacích stanic jsou totiž ve většině zemí EU rozmístěny tak, aby sledovaly zejména problematické oblasti průmyslového znečištění a znečištění z dopravy v městských aglomeracích. Malá sídla tak zůstávala dlouhou dobu stranou zájmu. Teprve s rozvojem mobilních monitorovacích zařízení se otevřela možnost **proniknout do lokálního prostředí jednotlivých vesnic** a začít pokrývat místa v imisních mapách dosud nezpracovaná.

Samotné sledování míry znečištění je ovšem jen jednou z částí záměru CONSPIRO. „*Jelikož naším hlavním cílem je **současný stav zlepšit**, získaná data budou využita pro **iniciaci celospolečenské diskuse** a k nastavení vhodných forem komunikace s občany, politiky a zástupci místních samospráv. Projekt nabídne pomoc obcím a neziskovým organizacím, a bude podporovat sdílení dobré praxe ve smyslu technologických řešení i legislativy*“ říká **Petr Mareš** ze společnosti SCIENCE IN.

Iniciativa vychází z dlouhodobé činnosti expertního sdružení **Task Force on Air Quality EU Danube Strategic Region**, koordinovaného JRC (Joint Research Centrum) Evropské komise. Z dalších institucí v Česku se jí účastní například FEL ČVUT v Praze, Ústav chemických procesů AV ČR, platforma Vědomí právníci a Výzkumné energetické centrum Technické univerzity v Ostravě; v zahraničí jsou zapojeni partneři zejména z Německa, Rakouska, Bulharska a Srbska.

Projekt je kofinancován z fondu *Danube Strategic Project Fund*.

Kontakty:

RNDr. Petr Mareš, Ph.D.
SCIENCE IN, Úvoz 161/22, 118 00 Praha 1
+420 737 731 757
petr.mares@sciencein.cz

RNDr. Jan Hovorka, Ph.D.
Laboratoř pro studium kvality ovzduší
ÚŽP PřF UK, Benátská 2, 128 01 Praha 2
+420 604 754 752
jan.hovorka@natur.cuni.cz